

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС.
ФІНАНСОВЕ ПРАВО**

УДК 342.9

Адамчук Сергій Валерійович,
кандидат наук з державного управління
викладач Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна
ORCID ID 0000-0003-4216-7397

Царук Андрій В'ячеславович,
доктор філософії у галузі права
викладач Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна
ORCID ID 0000-0002-7871-0323

Кушнір Ярослав Олександрович,
доктор філософії у галузі права
викладач Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна
ORCID ID 0000-0002-8519-5331

**ПРОБЛЕМИ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ
ВІЙСЬКОВИХ ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ**

У статті розглянуто загальне поняття військово-цивільних адміністрацій, поняття військово-цивільних адміністрацій району, області та військово-цивільних адміністрацій населених пунктів. Проведено історичний екскурс щодо походження зазначеної системи управління. Встановлено межі повноважень військово-цивільних адміністрацій, що закріплені в чинному законодавстві; нормативне закріплення ролі та місця місцевого самоврядування й військово-цивільних адміністрацій в Україні; особливості функціонування та співвідношення повноважень військово-цивільних адміністрацій та органів місцевого самоврядування під час дії правового режиму воєнного стану в Україні. Зосереджено увагу на тому, що воєнна агресія російської федерації та, як наслідок, уведений правовий режим воєнного стану призвели до потреби створення якісно нових органів державної влади в Україні, що мають забезпечувати виконання специфічних завдань.

Ключові слова: військові адміністрації; військово-цивільні адміністрації; військово-цивільні адміністрації району, області; військово-цивільні адміністрації населених пунктів; місцеві державні адміністрації; органи місцевого самоврядування.

Починаючи із 2014 року, уже десятий рік в Україні відбувається збройний конфлікт із російською федерацією. На сході країни було розпочато комплекс військових та спеціальних організаційно-правових заходів українських силових структур, спрямований на протидію діяльності незаконних російських та проросійських збройних формувань – антитерористичну операцію, що тривала до квітня 2018 року. Згодом на сході України була введена операція Об'єднаних сил [2]. Зрозуміло, що система органів державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих чи прифронтових територіях не могла виконувати передбачені законодавством функції, а тому потребувала реформування у зв'язку із тогочасними викликами.

Тож 3 лютого 2015 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про військово-цивільні адміністрації» [5]. Цим Законом визначено організацію, повноваження і порядок діяльності військово-цивільних адміністрацій, що утворюються як тимчасовий вимушений захід з елементами військової організації управління для забезпечення безпеки та нормалізації життєдіяльності населення в районі відсічі збройної агресії російської федерації, зокрема в районі проведення антитерористичної операції, що не має на меті зміни та/або скасування конституційно закріпленого права територіальних громад на місцеве самоврядування.

Починаючи із 24 лютого 2022 року, після початку повномасштабної військової агресії російської федерації проти України роль військово-цивільних адміністрацій різко зросла, адже на підставі Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [7] створено цілу низку військових та військово-цивільних адміністрацій (далі – ВЦА).

Військово-цивільні адміністрації (далі – ВЦА) – це тимчасові державні органи у селах, селищах, містах, районах та областях, що діють у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України (у разі їх утворення для виконання повноважень відповідних органів у районі проведення антитерористичної операції) або у складі Об'єднаного оперативного штабу Збройних Сил України (у разі їх утворення для виконання повноважень відповідних органів у районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації у Донецькій та Луганській областях) і призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії актам збройної агресії, диверсійним проявам і терористичним актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі відсічі збройної агресії Російської Федерації, зокрема проведення антитерористичної операції [5].

Військово-цивільні адміністрації району, області – це тимчасові державні органи, що здійснюють на відповідній території повноваження районних, обласних рад, державних адміністрацій та інші повноваження, визначені Законом [5].

Військово-цивільні адміністрації населених пунктів – це тимчасові державні органи, що здійснюють на територіях відповідних територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України, повноваження сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, сільських, селищних, міських голів та інші повноваження, визначені цим Законом [5].

© Adamchuk Serhii, Tsaruk Andrii, Kushnir Yaroslav, 2023

Інститут військово-цивільних адміністрацій нині є найефективнішим механізмом забезпечення державного управління на прифронтових чи щойно звільнених територіях України, і цей інститут вимагає постійного вдосконалення свого функціонування, а також правового забезпечення.

Беручи до уваги зазначене вище поняття, поряд із повноваженнями місцевих державних адміністрацій, ВЦА наділені повноваженнями органів місцевого самоврядування (та їх виконавчих органів). Тож метою цієї статті є визначення межі цих повноважень.

Висвітленням окремих проблем правового режиму військово-цивільних адміністрацій займались М. Ануфрієв, О. Муза, В. Шевченко, В. Кубинський, Н. Матузов, П. Рабінович тощо. Водночас інститут ВЦА є одним із наймолодших у вітчизняній правовій системі, відповідно, це й зумовлює наш інтерес до зазначеної проблематики.

Одними із перших схожу систему управління використали ізраїльтяни. Результатом «Шестиденної війни» 1967 року стало встановлення контролю Ізраїлем над Синайським півостровом, Сектором Гази, Західним берегом ріки Йордан, Східним Єрусалимом та Голанськими висотами. Встановивши контроль над цими територіями, керівництво Ізраїлю зіткнулося з проблемою нормалізації життя людей на цих територіях, адже цивільні органи управління не могли виконувати свої повноваження повною мірою.

Саме тому у 1981 році на територіях Сектору Гази та Західного берегу ріки Йордан були утворені «Цивільні адміністрації. Цивільна адміністрація входила до складу Координаційного центру урядової діяльності на територіях (Coordinator of Government Activities in the Territories (COGAT)). На цей момент Центр входить до складу Міністерства оборони Ізраїлю і займається питаннями координації цивільних питань між урядом країни, Армією оборони Ізраїлю, міжнародними організаціями та Палестинською автономією [4, с. 162].

Як уже зазначалося, в Україні функціонування ВЦА врегульовано Законом України «Про військово-цивільні адміністрації».

Нормами цього Закону встановлено два різновиди ВЦА, а саме, ВЦА областей та районів, що створюються на базі обласних та районних державних адміністрацій, а також ВЦА населених пунктів.

Як зазначає А. Куліш, військово-цивільні адміністрації населених пунктів створюються фактично з нуля для забезпечення насамперед охорони безпеки та цивільного правопорядку на відповідних територіях, а також для забезпечення якісного надання державних послуг населенню [1]. До складу цих органів окрім військового контингенту входить також і цивільне населення.

Цілком погоджуємося із його думкою, що основна функція цих адміністрацій – забезпечення нормальної роботи влади на місцях на певних територіях, що межують із зоною бойових дій (на цю мить це вся територія України). Наразі частина місцевих рад на окупованих територіях не функціонує.

Крім того, на територіях необхідно забезпечувати охорону громадського порядку,

тому військово-цивільні адміністрації займаються питаннями, котрі до цього були підзвітні силовим відомствам. Це стосується права на організацію евакуації населення, забезпечення у разі потреби водою, ліками, їжею на певній території, посилення контролю документального підтвердження певних осіб та інше.

Роль і місце місцевого самоврядування в нашій державі закріплено в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні». Відповідно до Закону місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України [6].

Також необхідно зазначити, що місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст [6].

Питання, що стосуються повноважень та функцій ВЦА закріплені в Законі України «Про правовий режим воєнного стану», в якому зазначено, що на територіях, на яких введено воєнний стан, для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення разом із військовим командуванням запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян можуть утворюватися тимчасові державні органи – військові адміністрації. Також в Законі йдеться про те, що військові адміністрації населених пунктів утворюються в межах територій територіальних громад, у яких сільські, селищні, міські ради та/або їхні виконавчі органи, та/або сільські, селищні, міські голови не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження, а також в інших випадках, передбачених цим Законом. Начальником військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів) може бути призначений відповідний сільський, селищний, міський голова [7].

Варто зазначити, що Законом [7] передбачено, що у районі, області військові адміністрації утворюються у разі нескликання сесії, відповідно, районної, обласної ради у встановлені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» строки або припинення їх повноважень згідно із законом, або для здійснення керівництва у сфері забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку. У разі прийняття рішення про утворення районних, обласних військових адміністрацій їх статусу набувають, відповідно, районні, обласні державні адміністрації, а голови районних, обласних державних адміністрацій набувають статусу начальників відповідних військових адміністрацій.

Питання координації та контролю за діяльністю районних військових адміністрацій з питань забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, здійснення заходів правового режиму воєнного стану здійснює Генеральний штаб Збройних Сил України, обласні військові адміністрації (у разі їх утворення),

© Adamchuk Serhii, Tsaruk Andrii, Kushnir Yaroslav, 2023

а з інших питань – Кабінет Міністрів України, обласні державні адміністрації у межах своїх повноважень. Щодо загального керівництва діяльністю військових адміністрацій населених пунктів, то його здійснюють керівники відповідних районних державних адміністрацій або начальники районних військових адміністрацій (у разі їх утворення) [7].

Законом [7] чітко визначено, що у період дії правового режиму воєнного стану сільський, селищний, міський голова територіальної громади, на території якої не ведуться бойові дії та не прийнято рішення про утворення військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів), виключно для здійснення заходів правового режиму воєнного стану може прийняти рішення, з обов'язковим інформуванням начальника відповідної обласної військової адміністрації протягом 24 годин, щодо:

1) звільнення земельних ділянок комунальної власності від незаконно розміщених тимчасових споруд, у тому числі тих, що були встановлені, але не введені в експлуатацію у встановленому законодавством порядку;

2) обстеження будівель і споруд, пошкоджених внаслідок бойових дій (здійснюється відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»);

3) демонтажу будівель і споруд, які за результатами обстеження, визначеного пунктом 2 цієї частини, визнані аварійно небезпечними і такими, що становлять загрозу життю людей (крім об'єктів оборонного і спеціального призначення, об'єктів культурної спадщини та об'єктів, на які поширюється дія Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»). Розпорядження про демонтаж таких будівель і споруд вносяться до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України в Порядку ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва [7].

Також у період дії воєнного стану сільський, селищний, міський голова територіальної громади, на території якої не ведуться бойові дії та не прийнято рішення про утворення військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів), виключно для здійснення заходів правового режиму воєнного стану може прийняти рішення щодо:

1) передачі коштів з відповідного місцевого бюджету на потреби Збройних Сил України та/або для забезпечення заходів правового режиму воєнного стану;

2) створення установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, призначення на посади і звільнення з посад керівників таких установ, залучення фізичних чи юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги;

3) боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями;

4) поводження з небезпечними відходами [7].

За наявності фактів порушення сільським, селищним, міським головою відповідної територіальної громади під час реалізації зазначених вище повноважень, Конституції чи законів України начальник обласної військової адміністрації за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України порушує перед Президентом України питання про утворення військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів) [7].

Головним завданням військово-цивільних адміністрацій є, перш за все, злагоджена співпраця з органами місцевого самоврядування, з цивільним населенням, а також з

іншими органами військового спрямування, котрі перебувають у встановлених територіальних межах [4, с. 163].

Аналіз Закону про ВЦА дає можливість дійти висновку, що до компетенції військових адміністрацій населених пунктів належать питання, віднесені раніше до компетенції місцевих (районних, обласних) державних адміністрацій та відповідних органів місцевого самоврядування і їх посадових осіб. Зокрема, складання та затвердження місцевого бюджету; управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту, зв'язку, що перебувають у комунальній власності територіальних громад; управління майном, яке перебуває у комунальній власності територіальної громади (крім питань відчуження, зокрема шляхом приватизації комунального майна, надання комунального майна в оренду на строк понад 1 рік); залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності до участі в комплексному соціально-економічному розвитку сіл, селищ, міст, залучення їх коштів, коштів населення, бюджетних коштів на будівництво, ремонт і утримання об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури; розміщення на договірних засадах замовлень на виробництво продукції, надання послуг територіальній громаді; забезпечення необхідного рівня і якості послуг населенню об'єктами комунальної власності територіальних громад [5].

Пильної уваги вартує думка доктора наук з державного управління Т. Тарасенко, яка зазначає, що воєнний стан зумовив необхідність уточнення різних правових аспектів діяльності ключових суб'єктів місцевого самоврядування. Практика виявила, що одним із найбільш гострих виявилось питання визначення підстав для припинення діяльності органів місцевого самоврядування в умовах правового режиму воєнного стану.

Зокрема, йдеться про конкретизацію положень стосовно того, чи мають припинити свою діяльність відповідні обласні, районні ради у випадку створення обласної військової адміністрації. Важливими стали й питання уточнення підстав для створення військових адміністрацій, переліку повноважень органів і посадових осіб місцевого самоврядування, особливостей проходження служби в органах місцевого самоврядування у цей період [8, с. 54].

Крім того, як зазначає Т. Тарасенко, воєнний чи надзвичайний стан є єдиною підставою для обмеження прав територіальних громад на місцеве самоврядування. До переліку основних обмежень місцевого самоврядування, зумовлених правовим режимом воєнного стану, належить неможливість проведення місцевих виборів та місцевих референдумів. Водночас правовий режим воєнного стану, по суті, не передбачає припинення функціонування місцевого самоврядування як форми публічної влади, передусім йдеться про визначення організаційно-правових засад здійснення органами місцевого самоврядування своїх повноважень в цих умовах або про забезпечення виконання їх повноважень у випадку припинення діяльності цих органів. Таке забезпечення покладається на військові адміністрації. Це розкривається у наступних положеннях:

у випадку створення військової адміністрації населеного пункту Верховна Рада

України за поданням Президента України «може прийняти рішення» про покладання на начальника військової адміністрації повноважень сільської, селищної, міської ради, її виконавчого комітету, сільського, селищного, міського голови (у період дії воєнного стану та 30 днів після його припинення або скасування);

у випадку створення обласної та/або районної військової адміністрації (на період дії воєнного стану та протягом 30 днів після його припинення або скасування), у разі тимчасової окупації або оточення адміністративного центру області, або у разі прийняття Верховною Радою України за поданням Президента України відповідного рішення повноваження обласної та / або районної ради покладаються на обласні та районні військові адміністрації [8, с. 53].

Водночас необхідно звернути увагу на той факт, що поряд з утвореними військовими адміністраціями населених пунктів і надалі функціонують органи місцевого самоврядування, оскільки військові адміністрації населених пунктів утворюються не в кожній територіальній громаді, а лише у тих територіальних громадах, у яких сільські, селищні, міські ради та / або їхні виконавчі органи та їх голови не здійснюють покладені на них законодавством України повноваження (у тому числі внаслідок фактичного саморозпуску або самоусунення від виконання своїх повноважень, або їх фактичного невиконання, або припинення їх повноважень згідно із законом). Протягом дії воєнного стану простежувались різні обставини, коли органи місцевого самоврядування були неспроможні вирішувати питання місцевого значення в межах законів України [3, с. 49].

Таким чином, на нашу думку, головною особливістю організації діяльності місцевих органів державної виконавчої влади і органів місцевого самоврядування під час дії правового режиму воєнного стану є те, що зазначені органи здійснюють повноваження з питань забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, здійснення заходів правового режиму воєнного стану. Відповідні військові адміністрації виконують повноваження та наділені компетенцією місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також повноваження у сфері забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану, у сфері національної оборони тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Куліш А., Никифоров Є. Адміністративно-правовий статус військово-цивільних адміністрацій в Україні. Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів (матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, Суми, 19-20 травня 2022 року). Суми. 2022. С. 287–290.
2. Антитерористична операція на сході України. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 01.06.2023).
3. Дуліба Є. Особливості організації діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час воєнного стану. Актуальні проблеми правознавства. 2022. 4 (32). С. 46–55.
4. Сікорський О. Військово-цивільні адміністрації, як спосіб забезпечення безпеки та нормалізації життєдіяльності населення в районі проведення антитерористичної операції. Науко-

ві записки. Кропивницький. 2017. С. 160–164.

5. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 № 141-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 87.

6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.

7. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 28. Ст. 250.

8. *Тарасенко Т.* Організаційно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану: можливості та обмеження. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. Дніпро. 2022. С. 51–58.

REFERENCES

1. *Kulish A., Nykyforov Ye.* (2022). Administratyvno-pravovyi status viiskovo-tsyvilnykh administratsii v Ukraini. Reformuvannya pravovoi systemy v konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv. “Administrative and legal status of military-civilian administrations in Ukraine. Reforming the legal system in the context of European integration processes” (materials of the 6th International Scientific and Practical Conference, Sumy, May 19-20, 2022). Sumy. P. 287-290 [in Ukrainian].

2. Antyterorystychna operatsiia na skhodi Ukrainy. Material z Vikipedii – vilnoi entsyklopedii. “Anti-terrorist operation in the east of Ukraine”. Material from Wikipedia - the free encyclopedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>. (Date of Application: 01.06.2023) [in Ukrainian].

3. *Duliba Ye.* (2022). Osoblyvosti orhanizatsii diialnosti mistsevykh orhaniv vykonavchoi vlady ta orhaniv mistsevoho samovriaduvannia pid chas voiennoho stanu. “Peculiarities of the organization of activities of local executive bodies and local self-government bodies during martial law”. Actual problems of jurisprudence. 4 (32). P. 46-55 [in Ukrainian].

4. *Sikorskyi O.* (2017). Viiskovo-tsyvilni administratsii, yak sposib zabezpechennia bezpeky ta normalizatsii zhyttiediialnosti naselennia v raioni provedennia antyterorystychnoi operatsii. “Military-civilian administrations as a way of ensuring safety and normalizing the life of the population in the area of the anti-terrorist operation”. Proceedings. Kropyvnytskyi. P 160-164 [in Ukrainian].

5. Pro viiskovo-tsyvilni administratsii. “On military-civilian administrations”: Law of Ukraine dated February 3, 2015. №. 141-VIII. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2015. №. 13. Art.87 [in Ukrainian].

6. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini. “On local self-government in Ukraine”: Law of Ukraine dated May 21, 1997. №. 280/97-BP. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 1997. №. 24. Art.170 [in Ukrainian].

7. Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu. “On the legal regime of martial law”: Law of Ukraine dated May 12, 2015. №. 389-VIII. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2015. №. 28. Art.250 [in Ukrainian].

8. *Tarasenko T.* (2022). Orhanizatsiino-pravovi zasady diialnosti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v umovakh voiennoho stanu: mozhlyvosti ta obmezhenia. “Organizational and legal principles of the activities of local self-government bodies under martial law: opportunities and limitations”. Dnipro. P. 51-58 [in Ukrainian].

Adamchuk Serhii,

Candidate of Public Administration Sciences,
Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine,
Khmelnyskyi, Ukraine,
ORCID ID 0000-0003-4216-7397

Tsaruk Andrii,

Doctor of Philosophy in Law,
Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine,
Khmelnyskyi, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-7871-0323

Kushnir Yaroslav,

Doctor of Philosophy in Law,
Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine,
Khmelnyskyi, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-8519-5331

PROBLEMS OF THE INTERRELATION BETWEEN THE POWERS OF CIVIL-MILITARY ADMINISTRATIONS AND RELEVANT LOCAL SELF- GOVERNMENT BODIES

This article aims to define the scope of authorities between civil-military administrations and local self-government bodies.

Article considers the general definition of the district, regional, and municipal civil-military administrations. It conducts a historical overview regarding the origin of the specified management system. The article emphasizes the indisputable importance of the civil-military administration institute for our state under martial law. It defines the scope of authorities of the civil-military administrations enacted by current legislation, legislative grounds of local self-government and civil-military administration roles and position in Ukraine, as well as peculiarities of functioning and correlation between civil-military administrations and local self-government bodies during the martial law in Ukraine.

The article focuses on the demand caused by the Russian Federation's military aggression and, as a result, martial law implementation to create qualitatively new state authorities in Ukraine, like civil-military administration, to execute specific tasks. It is the bodies that are created to carry out measures to ensure the national security and defense of Ukraine, repel and deter armed aggression and ensure the Constitution and laws of Ukraine operation, maintain the safety and expected life of the population, law and order, counter sabotage and

© Adamchuk Serhii, Tsaruk Andrii, Kushnir Yaroslav, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.2\(60\).4](https://doi.org/10.36486/np.2023.2(60).4)

Issue 2(60) 2023

<http://naukaipravookhorona.com/>

terrorist attacks, prevent humanitarian disasters in a particular area to improve coordination. As a result, the emergence of such a body as the civil-military administration introduces a number of changes in the scope of local self-government bodies authorities.

The article correlates the peculiarities in organizing local state authorities and local self-government bodies.

Keywords: military administrations, civil-military administrations, district, regional, municipal civil-military administrations, local state administrations, local self-government bodies.

Отримано 07.06.2023